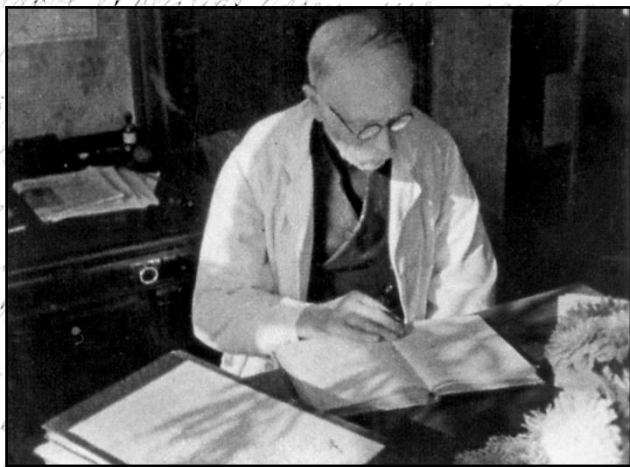

af Helbred, men var ellers en dygtig og Suidt Pige.
 Hun kunde et par Gange i sin Tid ogsaa
 og staa paa
 Stallet
 ge en
 (for de
 og hie
 mig
 og hie
 Sommer
 Kvort saagholts. Noget naar andre Komme til at lov til at
 tjene i Søndag og da vilde man have ved at give med
 Andreas, men det blev ikke til noget.

Den første Sommer, i 1875, jeg var i Søndag
 havde jeg 16 Hvier, 8 Hvier, 5 Halve, 13 Faar og en Fues
 Lam af pæsse, forinden Søndag, Læs i v., desuden vilde
 jeg Land ind og stæde paa Bruen i Høstalden. Kvær
 ne blev koblet i 2 Hold. Jeg brød der ene Hobbet og
 det andet Hobbet brød den ene af Pigerne. Kværne kom
 altid ind om Skibagen, de blev malter 3 Gange om
 Dagen. Men først i August blev de slæbt løst og saa kom
 det der nok var besværligt at vogte dem til der blev
 indhøstet. Jeg havde megen at bestille men jeg kom dog
 godt over det. Men Fæder gav mig Lunderiden en lille

Opmindekring i Form af en 5 Ders Jødelag. Hun holdt
 meget af mig og sagde en Gang til mig at de vilde
 gerne blive ved at beholde, det blev de mig heldigvis
 fri for. Med nogle af Kværne havde jeg stor Noje
 naar de kom løse, hvilket de gerne kom først om
 Høsten. Der var især to Hvier der voldte mig Sorg
 ved deres Rejselyst, den ene var en lille graa Ho
 som blev kaldt "Maakroggen", den anden var en
 stor rødbrøget Ho som blev kaldt "Tugeborg", hun var
 særlig stærk. Jeg mindes særlig en Dag om Høsten da
 jeg dijede meget med hende. Jeg stjældte paa hende til
 jeg blev helt hæst. Folkene paa Gaarden lue af mig, og da
 jeg om Aftenen kom hjem var jeg meget skamfuld
 over at jeg havde raabt saadan paa hende, men "Ang-
 ren kom for silde". Alle Kværne havde særlige Navne
 af andre Navne som Kværne havde, var. "Linnikremet",
 "Bovs" og "Karristum. Det var Andreas der bestemte
 hvor Navn de enkelte Hvier skulde have.

Jeg stod paa en god Fod med alle Naboerne, dog
 var der lidt Nag mellem mig og Lars Langes Kone
 Margrethe, en Sommer skulde hun hjælpe mig med
 at pæse Faaren der stod køjret inde paa den østre
 Del af Marken, hun skulde flytte dem den halve
 Dag og jeg den anden halve Dag. Jeg var meget

Sauvillighedsfuld til at flygte Faarene naar jeg skulde, men jeg havde en lumske Mistanke om at „Laugekillingen“ som vi kaldte hende, efterlod Faarene skulde sig selv, og saa gik hin op til Landager og fortalte at jeg gluede at flygte Faarene, det blev vred over. Hun havde en Datterdatter hos sig der hed Gretta, (hun blev gift med Jens Peter Skovdals Søn Jens Christian Jensen, se Side 129), hende var jeg ogsaa undervejen ienig med. En Gang kom Søndagers Hjer for Skade at gaa over i Niels Hvidskø Skov, som var isken for Lars Langs Hjer (Niels Hvidskø boede paa Tveden). Niels Hvidskø Søn Arvid og Gede var i Færd med at drive Hjerne fra Skoven da jeg kom til Skede. Gretta brugte en farlig Skæft paa mig, Arvid sagde ingenting. Jeg blev saa bange at jeg gik op til min Husbond og meddelte ham hvordan Tagerne skode. Til min store Beroligelse ansaa han ikke Ulykken for saa stor som jeg havde fortællt mig den. Om Efteraaret blev der ofte Jens for mig med at faa Faarene hjem, de kom jo ind om Natten naar de var bleven klippede ved Niels Skovs Tid. En Aften var de rent løse alledammen og jeg var ikke istand til at finde dem. Peder var i Byen, han var ude i Tindal. Han paa Aftener kom han ude

Faarene, han havde knuffet dem ude i Baggesvognen ved en Grøft der kaldes „den sorte Rende“.

En Aften del var meget mørkt, hændte Andreas og mig Faarene oppe paa Draghøj Bakke, da vi kom hjem og kom ind i Dagligstuen og fik vor Aftenmad var Peder meget alvorlig. Han fortalte da følgende: „I Aften har jeg set det jeg aldrig har set før. Da Drengen trak ud ad Draghøj Bakke med Faarene, sagde Kristian: „Nu trækker vi ud ad høje Draghøj“, idetsamme stod der en klar Gledstue i Vejret i nordre Side af Draghøj Bakke.“ Vi sad alle kause og hørte derpaa. Peder spurgte os Dreng om vi ikke havde set Gleden, men det havde vi ikke. Dagen efter fik jeg Forklaring paa Sprøgeriet. Niels Fornes Hyrder havde haft Gled paa i den nordre Side af Draghøj Bakke, den havde de ikke faaet slukket for Hjerne skulde, da Hjerne var kommen ind, var de gaaet ud til Draghøj og vilde slukke Gleden rigtig, de havde saa faaet Gleden til at blusse op ved at slaa paa den, det var alliaa det Peder havde set. Peder var meget overtroisk og kunde fortælle en hel del Sprøgehistorier, som han selv havde været ufrivillig Vidne til.

Juleen i Søndagen.

Jeg opholdt mig i Søndagen paa Hvidskøstien nemlig i

Juleen 1874, 75 og 76. Jeg var der fra Lille Juledag til Hellig tre Kongers Dag. Juleaften fik vi en god Levemaade, og det gjorde vi for den Sags Skyld hele Juleen igennem, vi spiste meget Hvedebrød. Naar vi havde faaet det vi kunde spise Juleaften, Mellemmaeder, Suppe, Kaffe osv., saa kom Faule Haren med Pebermødder til os, hver af os fik en Maaltid (ca. 1 Pægl). Saa kom Horken frem og vi gav os alle til at spille om Pebermødderne. Nødderne var i Reglen meget smaa for at de kunde være droje at spille om. Vi spillede saa Trekort, Firekort, Femkort osv. om dem. For jul saas ikke noget til Horken, men om Juleen sled alle i den saadan de kunde faa Tid til det.

Højtidssaftenerne og naar der var fremmede blev der brugt en ny Hork, ellers brugte vi en gammel Hork hvoraf flere Blade var syet sammen, den var ikke god at spille om Nødder med, da flere af Bladeene var kendelige paa Baggen. Naar der saa kom Rede ad Sengetid Juleaften kom Salmebogen frem og saa blev der sunget et Par Salmer i den. Faule Haren var Forsanger, det skod lidt haardt med at finde en Salme som kunde synges af os. Peder og Harkene bevarede en fornem Færshed naar disse skulde afgøres. En Juleaften foreslog jeg at

vi skulde synges Salmen: "Når lille til hinanden"; den blev saa sunget. Sangen gik i det hele lidt frem, vi iindsaa os for hverandre, naar vi kom ind paa det Fælle.

Familiebesøg i Juleen.

I Søndagen var det en Tid at afslutte Besøg hos hverandre en Aftenstid. Jeg var saaledes med i Besøg baade hos Lars og Ole Søndagen. Naar vi var i et saadant Besøg drejede Hovedindretningen sig om at spille Kort om en Talletten fuld af Pebermødder. Jeg var meget Red af det naar vi kom i Besøg hos Ole, thi der var det saa Tid at lade Pebermødderne som vi vant blive liggende paa Bordet naar vi gik. Saa kom Lars og Ole med deres Familie i Besøg hos Pe. der en Aften i Juleen. Ellers blev der ikke aflagt ret mange Julebesøg. Nytaarsaften var det jo ikke deromme, som de fleste andre Aender, at de unge Karle og vel ogsaa skindom de unge Piger reulle omkring og slog Potter paa Folkets Dør, men Peder forbad sine Folk at gaa i Byen den Aften, han sagde at han skulde nok give hans Folk en saa god Host den Aften, at de ikke havde Behov at reude i Byen og Sige efter Juleen. Juledag gik Peder og Haren til Kirke, den Dag skulde der opreis til Præst og Segn.

Løgnedagene i Juleu var ikke Fridage men der blev arbejdet paa dem i Skald og Lade, dog fik man som før nævnt en meget god Hest, og der var altid noget fornøjeligt ved Juleu som gjorde at man altid gledede sig til den længe forud. Julebre, Julebys og Helligtrekongerlys saa vi jo ikke noget til i Søndagen. Jeg var forøvrigt over 30 Aar før jeg saa et Julebre nydeligt. Der var ellers ikke meget med Fejken og Selvskabelighed i Søndagen. Der var engang mens jeg var der et Harksgilde hvor Naboernes Piger var tilstede. Jeg var ogsaa til. Skede ved et Bal for Uge som blev holdt hos Lars Søndagers, jeg husker at Tadelvageren Niels Th. Klemmensen var særlig god til at more Forsamlingen. Der var jo for ham Rom i Berøring med Gudre Mission.

... i Søndagen
at faa en Hop af om Høsten, naar de Rom byer om. Høsten, naar de drak meget deraf virkede det berøende. Jeg syntes ikke det smagte videre godt. Vi fik i Juleu en god Hest, særlig om Juleu, dog Mest det under tiden for mig om Høsten og først paa efteråret naar jeg fik min Mellemad med i Marken, thi for at blive fri for at gaa og bære paa den, saa spiste jeg den med Mellemad naar jeg kom i Marken. Jeg var bleven Invulsi en Gang om Høsten

var gaaet bort fra sin tjeneste i Bisped. Paa Bispedsted havde en Løjtnant Blidme. Under til hjem af Bisped. Kommandør Blidme. Løse Løjtnant var urolig og berøede at blive der sidste han Høflighed. Paa sin side og berøede sig da Løjtnanten kom gaaende, og han blev ved at gaae sig i arbejdet uden at høre. Løse Løjtnanten dog var for gal og han raabte til ham i "Hør du ikke, paa din Høflighed om Høgenen". Løse Svarede at han mente at det var en Høflig sig om han vilde høre sig. Løjtnanten havde ham saa rejse og det gjorde han saa. Løse arbejdede en del hos Peder Søndager og saa han blev senere gift og kom til at bo i en Løse Søndager for Søndager. Han var i mange Løse Søndager og drøede ogsaa meget for min Høflighed. Løse Kristian Grøntved sammenfatter sine erfaringer som Hyrdehøflighed 1875 - 1877 således: vil sig Høflighed hos Løse Høflighed. Han var en meget flidig Arbejder.

Som Løse for mit Arbejde som Hyrde fik jeg en Guldskrone om Aaret de to første, det sidste Aar fik jeg 14 Mk. Det man synes at det var en ringe Løse, men det var det ikke dengang, og jeg har altid syntes at de Bønder som ikke har prøvet Hyrdelivets Besvær, de har haft en fattig Bønder, selv om der var en del Bønder forbunden med Hyrdelivet.